

Årsuppföljning av Nationella taxan 2024

Vårdvalsenheten

Datum 2025-02-13	Diarienummer RS 2025/384	Rapport skriven av: Victoria Hildingsson och Gustav Söderström, Vårdval Primärvård
Godkänt av Magnus Thuresson, Vårdvalsenheten		

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Syfte.....	5
3	Etableringar i Region Dalarna.....	5
4	Besöksfrekvens	6
5	Taknivå	7
6	Kostnader	7
7	Verksamhetsredovisning 2024	8
8	Regeringens utredning av nationella taxan.....	8
9	Fortsatt arbete.....	8

1 Inledning

Nationella taxan är ett samlingsbegrepp för de lagar och förordningar som reglerar verksamhet och ersättning för läkare och fysioterapeuter.

Vårdgivare verksamma enligt nationella taxan regleras av lagen och förordningen om läkarvårdsersättning (LOL, FOL) samt lagen och förordningen om ersättning för fysioterapi (LOF, FOF). Lagstiftningen reglerar regionernas ansvar gentemot läkarna och fysioterapeuterna samt läkarnas och fysioterapeuternas skyldigheter avseende legitimation, utförd vård och verksamhetsuppföljning.

Förordning (1994:1120) om ersättning för fysioterapi (FOF) reglerar och definierar ersättningsnivåerna. Ersättningen justeras årligen och fastställs av Riksdagen. Ersättningen är produktionsstyrd och betalas ut per inrapporterat besök.

1.1 Taknivå

De så kallade ersättningstaken, begränsar omfattningen av den ersättning som utbetalas till en vårdgivare eller vikarie under ett kalenderår, och motsvarar en full årsarbetstid. Efter att tak ett uppnåtts lämnas ersättning med reducerat belopp upp till tak två. När även detta tak har uppnåtts kan vårdgivaren enbart ge vård mot patientavgiften. Det innebär att det kan betalas ut olika belopp för samma typ av besök.

1.2 Ersättningsetablering

1.2.1 Fysioterapeut

Vid anmälan om ersättningsetablering enligt lagen om ersättning för fysioterapeut tillhör fysioterapeuten arvodeskategori A. En ansökan måste ske för att få arvodeskategori B. Arvodeskategorin kan ändras under tiden för etableringen som vid till exempel flytt. Arvodeskategori A avser en mottagning med en ensampraktiker utan anställd assisterande personal. Mottagningens lokalyta är relativt liten. Avsaknaden av assisterande personal samt lokalernas storlek ger en begränsad patientgenomströmning.

Arvodeskategori B avser en mottagning där förberedande behandling och eventuell efterbehandling ges av assisterande personal medan fysioterapeuten i huvudsak gör behandlingsmoment som fordrar dennes kompetens.

Arvodeskategori B möjliggör en högre behandlingsvolym per fysioterapeut. Mottagningen har såväl högre intäkter som högre kostnader. Arvodeskategori A har högre arvodesnivå för särskilt arvode än arvodeskategori B. Med arvodeskategori B kan ett större antal behandlingar utföras inom årsarbetstiden

Kraven som ställs för B-arvode är att vårdgivaren har tillgång till och ökad kostnad för:

- Flera behandlingsrum
- Kvalificerad (avancerad, dyr) utrustning
- Anställd assisterande personal som minst utgör 25% av en heltidstjänst på helårsbasis, det vill säga minst 10 timmar per vecka. Med assisterande personal avses personal med arbetsuppgifter kopplade till behandlingsarbetet samt administrativa arbetsuppgifter.

I FOF anges vilka behandlingar och vilka patientkontakter som är ersättningsgrundande, enkelt arvode, normalt arvode och särskilt arvode. Enkelt arvode gäller för enkla undersökningar och behandlingar.

Normalt arvode gäller för direktkontakt med legitimerad fysioterapeut. Besöket ska minst vara 25 minuter för vårdgivare med arvode A och minst 20 minuter för vårdgivare med arvode B.

Särskilt arvode lämnas efter godkännande från regionen till en fysioterapeut med utbildning om minst 45 högskolepoäng inom för åtgärden adekvat område. Utöver utbildning krävs yrkeserfarenhet motsvarande minst två års heltidsarbete som fysioterapeut inom för åtgärden adekvat område under de senaste fem åren. Besöket ska minst vara 50 minuter för vårdgivare med arvode A och minst 40 minuter för vårdgivare med arvode B.

Kraven för att vara verksam enligt LOF är att verksamheten bedrivs på heltid. Det går inte att samtidigt arbeta för regionen eller inom vårdvalet.

1.2.2 Läkare

Det går att vara verksam enligt LOL i de flesta kliniska specialiteter. Den ekonomiska ersättningen är prestationsbaserad utifrån varje patientbesök med gruppering i enkla, normala och särskilda arvoden. Ersättningsnivåerna är specifika för varje specialitet.

Kraven för att vara verksam enligt LOL är att verksamheten bedrivs på heltid. Det går inte att samtidigt arbeta för regionen eller inom vårdvalet.

1.3 Samverkan

Region Dalarna ingår ett samverkansavtal med vårdgivarna på LOF och LOL. Vårdgivaren skall samverka med berörda vårdgivare och övriga engagerade personer i patientens vård, liksom med kliniker/motsvarande inom den offentligt finansierade vården i Region Dalarna samt med berörda myndigheter, organisationer och övriga aktörer med målet att skapa en sammanhållen vårdkedja.

Vårdgivaren bör ha god kännedom om de behandlingsrutiner och vårdprogram som tillämpas. Vårdgivaren ska delta i löpande diskussioner med Region Dalarna om vårdprogram och arbetsrutiner samt verksamhetsinnehåll med tanke på sjukdomsgrupper och upptagningsområde.

Vårdgivaren och Region Dalarna skall upprätthålla goda samarbetsrutiner med en löpande ömsesidig dialog. Vårdgivaren och Region Dalarna ska löpande mötas för att följa upp tillämpningen av samverkansavtalet och samarbetet i stort. Region Dalarna är den sammankallande partnern. Särskild ersättning för deltagande i uppföljningsmöten utgår ej.

Utifrån samverkansavtalet är det viktigt att ha ett tydligt och systematiskt kvalitetsarbete, täta kontinuerliga diskussioner och regelbunden granskning.

2 Syfte

Årsuppföljningens syfte är att få en samlad bild över verksamheten gällande Nationella taxan i Region Dalarna. För att beskriva utvecklingen finns även statistik från föregående år med. Alla uppgifter är tagna ur Privera, ett system för att beräkna ersättning till privata vårdgivare för de besök de utfört, samt från den lagstadgade verksamhetsredovisningen som vårdgivaren ska inkomma med årligen.

3 Etableringar i Region Dalarna

3.1 Fysioterapeuter

I slutet av 2024 fanns 25 verksamma fysioterapeuter.

Förändringar under året inkluderar:

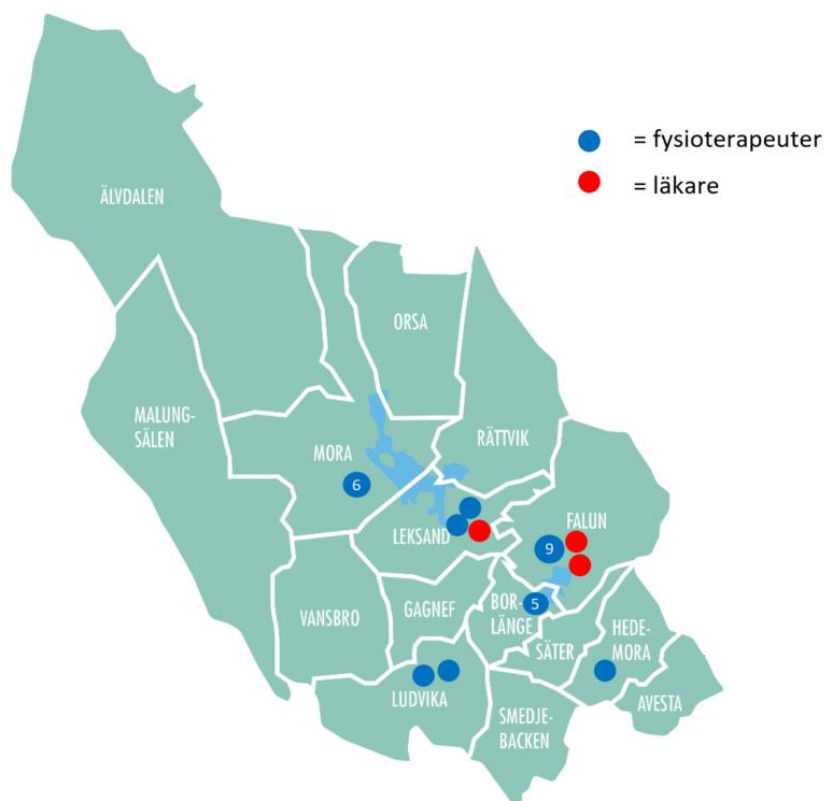
- I mars lades en etablering i Avesta ner.
- I april lades en etablering i Rättvik ner.
- I september övertogs två etableringar i Falun av nya vårdgivare.

3.2 Läkare

Under 2024 fanns det tre etableringar för läkare med olika specialiteter: två inom allmänmedicin, en gynekolog. Inga förändringar under året.

3.3 Lokalisering

Fördelningen över lokalisering av etableringar i Region Dalarna visas i figur 1.

Figur 1 – Verksamma fysioterapeuter och läkare på nationella taxan per december 2024.

4 Besöksfrekvens

4.1 Fysioterapeuter

Under 2024 gjordes 37 716 besök hos fysioterapeut på nationella taxan i Region Dalarna jämfört med 2023 då det gjordes 42 579 besök. För absoluta tal, se vidare tabell 1.

Tabell 1. Antal besök hos fysioterapeuter fördelat på enkla, normala och särskilda åtgärder under 2023-2024.

	Enkla åtgärder	Normala åtgärder	Särskilda åtgärder	Totalt
2023	495	26 181	15 903	42 579
2024	367	21 310	16 039	37 716

4.2 Läkare

Under 2024 gjordes totalt 6 928 besök hos läkare på nationella taxan i Region Dalarna jämfört med 2023 då det gjordes totalt 6 462 besök. För absoluta tal, se vidare tabell 2.

Tabell 2. Antal besök hos läkare fördelat på enkla, normala och särskilda åtgärder under 2023-2024.

	Enkla åtgärder	Normala åtgärder	Särskilda åtgärder	Totalt
2023	502	5 539	421	6 462
2024	396	6 280	252	6 928

5 Taknivå

De så kallade ersättningstaken, begränsar omfattningen av den ersättning som utbetalas till en vårdgivare. Under 2024 var det 1 fysioterapeuter som nådde taknivå ett samt 2 fysioterapeuter som nådde taknivå två och dessa fick därmed reducerad ersättningsnivå på en andel av besöken.

6 Kostnader

Region Dalarna ersätter årligen fysioterapeuter och läkare inom den nationella taxan för de åtgärder som utförs. Det är olika ersättningsbelopp beroende på typ av åtgärd.

Under 2024 var den totala nettokostnaden för verksamheterna 28 957 306 kronor, jämfört med 29 337 876 kronor under 2023, se vidare tabell 3.

Tabell 3. Totalt nettokostnaden för läkare och fysioterapeuter under 2023-2024 presenteras i kronor.

	2023	2024
Läkare	6 118 735	6 373 179
Fysioterapeuter	23 219 141	22 584 127
Totalt	29 337 876	28 957 306

Förutom besökskostnader tillkommer kostnader för laboratorieprover, röntgen, medicinskfotvård och tolkkostnader. Se vidare tabell 4.

Tabell 4. Kostnader för laboratorieprover, röntgen och tolk presenteras i kronor.

	2023	2024
Lab	252 000	222 820
Röntgen	273 300	375 280
Tolk	16 700	7 110
Totalt	542 000	605 210

7 Verksamhetsredovisning 2024

Enligt LOL och LOF ska läkare och fysioterapeut som begär ersättning enligt dessa lagar medverka till att den egna verksamheten kan följas upp och utvärderas. Vårdgivarna ska årligen till regionen lämna en verksamhetsredovisning. Samtliga verksamma läkare och fysioterapeuter har lämnat in verksamhetsredovisning för verksamhetsåret 2024.

Alla har angett att de har ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Alla har en för året uppdaterad patientsäkerhetsberättelse.

Alla läkare har gått någon form av medicinsk fortbildning under året, 14 av fysioterapeuterna.

8 Regeringens utredning av nationella taxan

Promemorian "Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (Ds 2023:23)" lades under 2024 ner och nationella taxan kommer således att fortsätta i nuvarande form tills vidare.

9 Fortsatt arbete

Under 2024 har utveckling av ett systematiskt analys- och uppföljningssystem tagits fram, detta kommer att fungera som löpande uppföljning och kontroll av dessa vårdgivare. Systemet har presenterats för vårdgivarna under samverkansmöte hösten 2024.
